

ДЭН БРАУН

ДА ВИНЧИ СИРИ

РОМАН

Тошкент
« Янги аср авлоди »
2007

Леонардо да Винчи чизган суратлар беқиёс жозибаси ва сирларга йўғрилганлиги билан шуҳрат топган. Бугунги куннинг энг машҳур ушбу романи сизни Леонардо да Винчи асаридаги рамзлар ва уларга яширинган сирлар ортидан санъаткорона эргаштириб кетади. Ва кутилмаган хулосалар билан ҳайратга солади.

Азиз китобхон, ушбу асар ўзбек тилида илк бора тақдим этилмоқда ва бу сизга манзур бўлади, деган умиддамиз.

Рус тилидан Мансур РАҲИМОВ,
Бурхон СОБИРОВлар таржимаси

Масъул муҳаррир:
Аброр МАШАРИПОВ

ISBN 978-9943-08-113-0

© Дэн Браун. «Да Винчи сирин». «Янги аср авлоди» НММ, 2007 йил

® Улуғбек Исоқов

МАЪЛУМОТЛАР

Сион Приорат*и – 1099 йили Европада ташкил этилган яширин жамият. 1975 йили Париж миллий кутубхонасида «Махфий маълумотлар» номида қўлёзмалар ўрами топилган эди. Унда Сион Приоратининг бир неча аъзолари, жумладан, Исаак Ньютон, Боттичелли, Виктор Гюго ва Леонардо да Винчининг исмлари қайд этилган.

«Дея асари» деб аталувчи Ватиканнинг шахсий прелатураси ўта художўй католик секта ҳисобланади. Рухий поклаш, азоблиш ва «танани жонсизлантириш» каби хавfli маросимлари билан машхур. «Дея асари» сектаси яқиндагина Нью-Йоркдаги Лексингтон-авеню, 243 манзилида ўзининг штаб-квартирасини қуриб битирди. Қурилиш ишларига 47 миллион доллар сарфланди.

Китобда санъат асарлари, меъморчилик обидалари, ҳужжатлар ва сирли диний маросимларнинг аниқ тасвири баён этилган.

*Приорат ёки синьория – ўрта асрларда бир қатор шаҳарлардаги бошқарув органи. Масонлар анъанасида Буюк приорат – масонлар деноминацияси раҳбарлик тизимидаги бўлим (Ибодатхона, Госпитал).

МУҚАДДИМА

...ва яна Блайзга багишланади, ҳар доимгидан зиёда, ҳар қачонгидан-да ортиқроқ даражада

Париж, Лувр,* 21:46.

Таниқли нозир Жак Соньер Катта галереянинг гумбазсимон равоқи остида чайқалганча ўтиб бораркан, кўзига биринчи бўлиб тушган расм – Караважо полотноси томон интилди. У иккала қўли билан зарҳал рамкани кучи борича торта бошлади ва ниҳоят дурдона асар девордан узилиб, етмиш ёшли қариянинг устига қулади. Худди Соньер тахмин қилганидек, шу яқин ўртада темир панжара ҳам ерга гурсиллаб тушиб, паркет полни зириллатиб юборди ва залга кирадиган йўлни тўсиб қўйди. Узоқда чинқириқ товушли сигнализация ишлаб кетган эди.

Нозир оғзи билан аранг нафас олар, айни дамда қайси дунёда эканлигини идрок қилишга уринарди. Шу кўйи бир неча сония ётди.

«Ҳали тирик эканман».

У полотно остидан судралиб чиқиб, яшириниш учун жой қидирганча атрофга олазарак аланглай бошлаган маҳал гулдурос овоз янгради:

– Қимирлама!

Эмаклаб кетаётган нозир ўша жойда қотиб қолди, кейин ортига астагина ўтирилиб қаради.

Атиги ўн беш фут** нарида, панжара ортида уни таъқиб этаётган кишининг гавдаси кўриниб туради: баланд бўйли, елкалари

*Лувр – Париждаги машҳур меъморий ёдгорлик, йирик музей. XVI асрда қурилган.

**Фут – 30,48 см га тенг узунлик ўлчови.

кенг. Ҳойнаҳой альбинизм*** касаллигига йўлиққан бўлса керак, териси ўликникидай кўкимтир, кўзларининг оқи пушти, қорачиқларни таҳдид солувчи қора-қизил рангда, сочига эса оқ оралаган эди. У чўнтагидан тўппонча чиқарди-да, уэун стволни панжара темирлари орасидан тикиб, нозирни мўлжалга олди.

– Қочишга ҳаққинг йўқ, – деди у тушуниш қийин бўлган та-лаффузда. – Энди гапир: қаерда у?

– Ахир айтдим-ку, – дея ғудранди ҳалиям нажот илинжида эмаклаб турган нозир, – нима ҳақида гап бораётганидан беҳабарман.

– Ёлғон! – У ҳаракатсиз ҳолатида нозирга шундай қаттиқ тиккидики, кўзларидан гўё қизғиш учқунлар сачрагандай бўлди. – Сенда ва биродарларингда шундай нарса борки, у мутлақо сизларга тегишли эмас.

Нозир илкис сесканиб кетди: «У қаердан билиши мумкин?»

– Бугун эса ўша нарса ўзининг ҳақиқий эгаларига қайтарилажак. Шундай экан, унинг қаердалигини айт ва жонинг омон қолади. – У стволни хиёл пасайтирган эди, нақ нозирнинг бошига тўғриланиб қолди. – Ёки бу сир учун ўлимга ҳам тайёرمىсан?

Сонъернинг нафаси ичига тушиб кетди.

Тўппонча орқали мўлжалга олинаётганини кўргач, қўлини оживона кўтарди.

– Тўхтанг, билганларимнинг барини айтиб бераман.

Нозир сўзларни эҳтиёткорлик билан танлаганча гапира бошлади. Бу ёлғонни бир неча бор машқ қилган ва ҳар сафар уни кўллаш тўғри келмаслигини сўраб дуо қиларди.

У гапини тутатганида таъқибчи мағрурона илжайди:

– Ҳа. Бошқалар ҳам менга айнан шуни айтишган эди.

«Бошқалар?» ҳайрон бўлганича хаёлидан ўтказди Сонъер.

– Мен уларни ҳам қидириб топдим. Учови ҳам ҳозиргина сен айтган гапларни такрорлашган эди.

«Бўлиши мумкин эмас!» Ахир нозирнинг ҳам, унинг қари уч ноибларининг ҳам асл шахсияти ўзлари сақлаб келаётган кўҳна сир каби муқаддас ва дахлсиз эди. Шу пайт Сонъер бир нарсани

***Альбинизм – организмда унга хос меъёрий ранг берувчи пигмент етишмаслиги.

фаҳмлаб қолди: унинг уч содиқ хизматкорлари ўлим олдидан ҳозирги афсонани сўзлаб беришган. Бу эса улар мўлжаллаган режанинг бир қисми эди.

Тўппонча яна нозирга ўқталди.

– Сен ўлгач, бу дунёда ҳақиқатни билувчи ягона киши мен бўламан.

«*Ҳақиқатни!..*» Нозир бу сўзнинг кўрқинчли маъносини бағоят тезкорлик билан илғаб олди, вазиятнинг бутун даҳшати энди унга намоён эди. «*Агар мен ўлсам, ҳақиқатни ҳеч ким ҳеч қачон билолмайди*».

У шуурига бўйсунган ҳолда жонини сақлаб қолиш учун яширинишга жой қидира бошлади.

Аmmo шу пайт гумбурлаган ўқ овози эшитилдию нозир полга ҳолсизгина ўтириб қолди. Ўқ унинг қорнига теккан эди. Соньер минг азобда оғриқни енгиллаб ҳаракат қиларкан, судралишга уриниб кўрди. Бошини оҳиста кўтариб панжара ортида турган қотилга кўз қадади.

Қотил энди унинг бошини мўлжалга олган эди.

Соньер кўзларини қисиб олди, кўрқув ва таассуф гўёки уни сўнгсиз азоб гирдобига тортаётгандек эди.

Пахтавоп отишдан чиққан овоз йўлак бўйлаб акс-садо бериб ўтди.

Қотил қуролига истеҳзо билан қараб турарди. Тўппончани яна ўқламоқчи бўлди, бироқ фикрини ўзгартирди чоғи, мийиғида кулиб Соньернинг қорнига ишора қилди:

– Мен ўз ишимни бажардим.

Нозир бошини эгиб оппоқ кўйлагига ўқдан ҳосил бўлган тешикни кўрди. Тешик қоннинг қизил доираси билан ўралган ва кўкрак қафасидан бир неча дюйм* пастда жойлашган эди. «*Ошқозон!*» Қанчалар шафқатсиз хатолик: ўқ унинг юрагига эмас, қорнига теккан экан. Нозир Жазоир урушида қатнашган, нечтадан-нечта азобли ўлимларга гувоҳ бўлган. У яна ўн беш дақиқача яшаши мумкин, холос, ошқозондан чиққан кистота эса кўкрак қафасига сизиб ўтиб, уни аста заҳарлай бошлайди.

*Дюйм – 25,5 мм га тенг узунлик ўлчови.

– Биласизми, месъе, оғриқнинг фойдаси бор, – деди қотил ва ортига ўгирилиб узоқлаша бошлади.

Ёлғиз қолган Жак Соньер темир панжара томонга қаради. Ҳа, у тузоққа тушиб қолганди, эшикларни эса йигирма дақиқадан кейингина очишлари мумкин. Унгача Соньер ўлиб бўлади. Бироқ айни пайтда уни кўрқувга солаётган, ташвишлантираётган нарса ўз ўлими эмас.

«Мен сирни бошқаларга етказишим даркор!»

Оёққа туришга уринаётганида ўлдирилган уч биродарининг юзлари кўзига кўрингандай бўлди. Бошқа биродарларини, улар амалга оширган ишларни, муқаддас сирни авлодларга авайлаб етказганлари ҳақида эслади.

«Билимларнинг узилмас занжири...»

Энди эса... Барча эҳтиёт чоралари кўрилган бўлишига қарамай, Жак Соньер ушбу занжирнинг ягона ҳалқаси, сирнинг ягона сақловчиси бўлиб турибди.

Бутун вужуди титраганча ўрнидан турди.

«Мен қандайдир йўлини топишим керак!..»

У Катта галереянинг ичида қамалиб қолган эди, ахир бу ёруғ дунёда айнан угина билимлар машъаласини авлодларга узата олиши мумкин. Соньер ҳашаматли зиндоннинг деворларини кўздан кечира бошлади: бутун оламга машҳур тасвирий санъат асарлари худди эски қадрдонлар каби, тепадан пастга кулиб қараётганга ўхшарди. Оғриқдан юзлари буришганча бор куч ва матонатини тўплашга уринди. У амалга ошириши керак бўлган вазифа диққат-эҳтиборли бўлишни талаб этади ва унга берилган ҳаётнинг сўнгги сониялари ҳам ана шу йўлда бахшида бўлгуси.

БИРИНЧИ БОБ

Роберт Лэнгдон ҳадеганда уйғонавермади.

Қоронғи хонанинг аллақайси бурчагида телефон жиригларди. Бироқ бу галги қўнғироқ овози қандайдир ғалати, чинқироқми-ей. Лэнгдон жавонча устини пайпаслаганча чироқни топиб ёқди. Кейин эса кўзини қисган кўйи атрофни кузата бошлади: Уйғониш даври услубига хос барқут қопланган ётоқ, Людовик XVI замонидан қолган мебел, деворларга эса суратлар чизилган, қимматбаҳо чодир остида қизил ёғочдан ишланган каравот.

«Жин урсин, қаердаман ўзи?»

Кресло суюнчиғига ташланган халатнинг кўксига «РИТЦ» меҳмонхонаси, Париж» деб ёзилганди.

Миясини карахт қилиб турган туман секинлик билан тарқай бошлади. Лэнгдон гўшакни кўтарди.

– Алло?

– Месье Лэнгдон? – эркак кишининг овози эшитилди. – Умид қиламанки, сизни уйғотиб юбормадим.

Лэнгдон стол устидаги соатга қаради: миллар тунги 12 дан 32 дақиқа ўтганини кўрсатмоқда. У атиги бир соат ухлаган, қаттиқ чарчаганидан ўзини аранг тутиб турарди.

– Мен портъеман, месье. Безовта қилганим учун миғ бор узр, лекин бир одам сизни сўраб келди. Айтишича, жудаям зарур иши бор экан.

Лэнгдон ҳали ҳам ўзини карахт сезарди. Кўзи жавонча устидаги ғижимланган қоғозга тушди. Бу таклифнома эди.

ПАРИЖДАГИ АМЕРИКА УНИВЕРСИТЕТИ

Гарвард университетининг диний рамзлар профессори

Роберт Лэнгдон билан бўладиган учрашувга мамнуният ила таклиф этади.

Лэнгдон оҳиста ингради. Оқшомги маърузада Шартре жомесининг тош деворларига солинган бутпарастлик белгилари ҳақида слайдлар намойиши бўлиб ўтганди. Мутаассиб профессорларга бу ёқмагани аниқ. Балки энг диндор олимлар унинг кетишини талаб қилишар, балки Америкага учадиган биринчи рейсдаёқ жўнатиб юборишар.

– Кечирасиз, – деди Лэнгдон, – мен жуда чарчаганман, ундан кейин...

– Аммо месье, – овозини пасайтирганча гапини маъқуллашда давом этди портъе, – меҳмонингиз анчагина баобрў киши.

Бунга асло шубҳа қилмаса бўлади. Диний тасвирий санъат ва ибодат рамзлари ҳақидаги китоблари санъат оламида Лэнгдонга анчагина машҳурлик келтирди. Ўтган йили Ватикандаги дудмол можародаги иштироки матбуотда кенг ёритилгач, Лэнгдоннинг шуҳрати янада ортиб кетди. Шундан бери уни алақандай тан олинмаган тарихчилару санъатга ҳавасмандлар безор қилиб юборишган эди.

– Марҳамат қилиб ўша кишининг исм-шарифи ва манзилини ёзиб олинг, – Лэнгдон иложи борича самимий гапиришга ҳаракат қиларди. – Унга пайшанба куни, Париждан кетишимдан олдин кўнғироқ қилишимни айтинг. Келишдикми? Раҳмат!

Портъе оғиз жуфтлашга улгурмаёқ у гўшакни қўйиб қўйди.

Лэнгдон каравотга ўтираркан стол устида меҳмонлар учун аталган кундаликни кўриб қолди, унинг муқовасига қўйидаги ёзув битилганди: «Оловлар шаҳрида гўдак каби тиниқ ухланг. «Ритц» меҳмонхонасида ширин уйқу. Париж». У ортидаги катта тошойнага қараб, ўз аксини деярли танийёлмади. Қаттиқ чарчаганлиги ва паришон ҳолати шундоққина кўриниб турибди.

«Роберт, сен яхшилаб дам олишинг керак».

Айниқса охирги йил бир мунча оғир келди ва бу ташқи қиёфасига таъсир этмай қолмади. Ҳар доим чақнаб турадиган мовий кўзлари алланечук хиралашиб, маъюс тортиб қолгандай. Ёноқлари ва чуқурчаси бор иягини калта туклар қорайтириб турарди. Икки чаккаси кумушранг тус олган, устига-устак қора қуюқ сочига ҳам оқ оралай бошлади. Гарчи ҳамкасб аёллар оқ сочлар унга жуда ярашиб, олимларга хос кўриниш бағишлаб турганини айтишса-да, Лэнгдон бундан хурсанд эмасди.

«Бостон мэгезин»дагилар ҳозир мени кўришса эди!»

Ўтган ой «Бостон мэгезин» журнали Лэнгдонни шаҳардаги «Энг кўп қизиқиш уйғотувчи» кишилар ўнталигига киритган эди. Бундай кутилмаган «обру» унинг бир қадар саросима ва ҳайратига, Гарварддаги ҳамкасбларининг эса доимий кулгисига сабаб бўлганди. Мана энди журнал томонидан кўрсатилган ҳурмат уйдан уч минг миля* узоқликда расвогарчиликка айланиб, Париж университетига маърузасига қадар уни таъқиб этиб келди...

– Хонимлар ва жаноблар, – дея мурожаат этди бошловчи одамлар билан лиқ тўла «Шаҳзода павильони»га қарата, – бугунги меҳмонимизни таништиришга ҳожат йўқ. У кўплаб китоблар муаллифи ҳисобланади: «Махфий секталар рамзлари», «Закийлар санъати: идеограмма**ларнинг бой берилган тили» каби асарлар шулар жумласидан. Яқиндагина эса унинг «Диний тасвирий санъат» номли янги китоби ҳам нашрдан чиқди. Билишимча, кўпчилигингиз учун унинг китоблари дарслик бўлиб қолган.

Талабалар тасдиқ аломати сифатида бошларини қимирлатишди.

– Бугун эса сизларга бу ажойиб инсоннинг намунали ҳаёт йўли ҳақида гапирмоқчи эдим. Аммо, – у ҳайрат столи ортида ўтирган Лэнгдонга шодон қараб қўйди, – ҳозиргина талабаларимиздан бири менга, айтиш мумкинки, қизиқарли дебчани тақдим этди.

Бошловчи кўлидаги «Бостон мэгезин»ни ҳаммага кўз-кўз қилди.

Лэнгдоннинг ҳуши бошидан учаёзди. «*Жин урсин, қаердан топди экан бунид?*»

Бошловчи ўша аҳмоқона мақоладан парчалар ўқий бошлади, Лэнгдон эса ўтирган креслосига тобора чуқурроқ чўкиб борарди. Яна ўттиз сониядан кейин ўтирганлар ошкора хиринглар, аёл эса ўқишдан тўхтаб демасди. «...Жаноб Лэнгдон ўтган йили Ватиканда бўлиб ўтган йиғилишдаги ғайриоддий роли ҳақида оммавий ахборот воситаларига гапиришдан бош тортганди. Бу эса унинг «қизиқарли шахслар» ўнталигига киришига анчагина қўл келди».

Шу жойга келганда у аудиторияга мурожаат қилди:

– Яна эшитишни хоҳлайсизларми?

*Миля – 7420 метрга тенг масофа ўлчови.

**Идеограмма – бирор маънони шартли ифодалайдиган ёзув белгиси.

Жавоб тариқасида гулдурос қарсақлар янгради. «Йўқ, кимдир уни тўхтатиши керак», ўйлади Лэнгдон. Аёл эса янги парчани ўқишга киришди: «...Гарчанд айрим ёш талабгорлар каби ўта келишган бўлмаса-да, қирқдан ошган профессор Лэнгдон олимона жозиблага фарқ кўмилган. Унинг паст ва ёқимли овози жозибасини янада орттиради, талаба қизларнинг фикрича, бу овоз «қулоққа жуда ёқади».

Зал кулгидан гумбирлаб кетди.

– Миннатдорман, Моник, – аранг илжайганча ўрнидан турди Лэнгдон. – Бостонда чиқадиған ушбу журналда бадий сўз маҳоратини чуқур эгаллаган одамлар ишласалар керак, улар роман ёзишса яхши бўларди, менимча. – У энгил хўрсиниб аудиторияга кўз югуртириб чиқди. – Агар бу журнални ким олиб келганини билиб қолгудай бўлсам, ўша аблаҳни бу ердан ҳайдаб чиқаришларини талаб қилишим аниқ.

Ҳамма яна кулиб юборди.

– Шундай қилиб, азиз дўстлар, барчангизга маълумки, биз бу ерга рамзлар ҳукмронлиги ҳақида гаплашишга йиғилганмиз...

Телефон қўнғироғи Лэнгдоннинг хаёлини бўлиб юборди.

У хўрсиниқ аралаш нафас олди-да, гўшакни кўтарди:

– Лаббай!

Кутилганидек, бу яна портъе эди.

– Жаноб Лэнгдон, безовта қилганим учун яна бир бор уэр сўрайман. Меҳмон хонангиз томон йўл олди, шуни айтиш учун қўнғироқ қилипман. Мен сизни огоҳлантириб қўйган яхшидир, деб ўйладим.

Лэнгдон энди батамом уйғониб кетган эди.

– Нима? Сиз уни менинг номеримга жўнатдингизми?

– Маъзур тутинг, месъе, аммо шундай мавқели кишига рад жавобини бериш... Уни тўхтатиб қолишга ҳақли эмасман, деб ўйладим.

– Ким экан ўзи у?

Портъе гўшакни қўйиб бўлган эди.

Худди шу пайт эшик қаттиқ тақиллади. Лэнгдон истамайгина ўрнидан турди, унинг яланг оёқлари юмшоққина гиламда чўкиб кетди гўё. Эгнига халатни ташлади-да, эшик томон йўналди.

– Ким у?

– Жаноб Лэнгдон? Сиз билан гаплашиб олишим зарур. – Эшик ортидан эркак кишининг инглизчани бузиб гапиргани эшитилди, бироқ унинг овози кескин ва буйруқона эди. – Мен лейтенант Жером Коллеман, Судлов полицияси марказий бошқармасидан.

Лэнгдон қотиб қолди. «Судлов полицияси марказий бошқармаси?» У билардики, Франциядаги мазкур ташкилот АҚШдаги Федерал Қидирув Бюроси билан тенг мақомда.

У занжирчани ечмасдан, эшикни бир неча дюймга қия қилиб очди. Юзида бирор ифодадан асар ҳам топилмайдиган киши унга қараб турарди. У кўк форма кийган бўлиб, жуда ҳам озгин эди.

– Кирсам бўладими? – сўради Колле.

Лэнгдон иккиланиб қолди, лейтенант синчков нигоҳи билан уни бошдан-оёқ кузатиб чиқди.

– Нима гап ўзи?

– Менинг капитанимга сизнинг ёрдамингиз керак бўлиб қолди. Бир иш бўйича экспертиза олиб бориш керак.

– Ҳозирнинг ўзидами? – ҳайрон бўлди Лэнгдон. – Ахир вақт ярим кечадан ўтди.

– Билишимча, бугун кечқурун Лувр нозири Жак Соньер билан учрашингиз керак эди, тўғрими?

Лэнгдонда безовталиқ пайдо бўлди. Ҳақиқатан ҳам у маърузадан кейин муҳтарам Жак Соньер билан учрашишга ва бир пиёла чой устида суҳбатлашишга келишган эди. Бироқ нима учундир нозир айтилган жойга келмади.

– Ҳа. Сиз буни қаердан биласиз?

– Унинг стол тақвимида сизнинг фамилиянгни топдик.

– Умид қиламанки, у соғ-саломат бўлса керак?

Агент хўрсинди ва тирқишдан «Полароид»да олинган расмини узатди.

– Расм бир соатча олдин, Луврда олинган.

Бутун танаси музлаб кетган Лэнгдон расмдан кўз узолмай қолди. Унинг нафрат ва ғазабга тўла овози қаҳрли янгради:

– Буни ким қилиши мумкин?!

– Биз ҳам айнан шуни аниқламоқчимиз. Диний рамзлар соҳа-сидаги билимларингиз ва Соньер билан учрашмоқчи бўлганингизни ҳисобга олган ҳолда, бизга ёрдам берасиз, деган умиддамиз.

Профессор ҳамон расмдан кўзини узмасди, энди унинг вужудини қоплаб олган нафрат кўрқувга айланди. Бу манзара ҳақиқатан ҳам даҳшатли эди, аммо гап фақатгина бунда эмас. Худди шунга ўхшаш манзарани аввал ҳам кўрганди. Бир йилча муқаддам унинг қўлига кимнингдир жасади расмини тутқазиб, ҳозиргидай ёрдам сўрашганди. Ўшандан роппа-роса йигирма тўрт соат ўтиб Ватиканда ҳаёти билан хайрлашишига бир баҳя қолди. Тўғри, айни пайтдаги расм бутунлай бошқа, аммо аввалги воқеалар так-рорланаётганга ўхшайди.

Лейтенант Колле соатига қараб қўйди:

– Капитаним сизни кутмоқда, сэр.

Бироқ Лэнгдон унинг гапини эшитмади, кўзлари ҳамон расмга қадалган эди.

– Мана бу ердаги белги, кейин жасаднинг бундай ғалати...

– У заҳарланганми? – тахмин билдирди агент.

– Умуман тушунолмаёпман, ким бундай ишни қилиши мумкин?

Колле қовоғини уйиб олди.

– Илғамаган кўринасиз, жаноб Лэнгдон. Сиз расмда кўриб турган манзара... – у бир неча сония жим турди. – Қисқаси, буни месье Соньернинг ўзи қилган.

ИККИНЧИ БОБ

Сайлас «Ритц» меҳмонхонасидан бир миляча нарида, рю Лабрюйердаги қизил гиштдан қурилган ҳашаматли бино дарвозасидан кириб борарди. Ёнбошига осиб олган, одам сочидан тўқилган тишли боғич терисига қаттиқ ботар, аммо у ич-ичдан хурсанд бўлганча қўшиқ хиргойи қиларди. Бўлмаса-чи, ахир у Парвардигорга ўринлатиб хизмат қилиб қўйди-да.

«Бундай пайтда оғриқ кони фойда».

У бино ичига, вестибюлга кирди-да, қизил кўзлари билан атрофга разм солиб чиқди. Кейин эса ухлаб ётган биродарларини

безовта қилмаслик учун зинадан сассизгина юқорига кўтарила бошлади. У ётадиган хона эшиги очиқ эди, чунки бу ерда қулф ўрнатиш тақиқланган. Сайлас ичкарига кириб, эшикни ёпди.

Хона ўта камтарлик билан жиҳозланган – тахта полга ҳеч нарса тўшалмаган, қарағайдан ясалган оддийгина жавон, бурчакда эса эскириб кетган тўшак. Сайлас бу ерда меҳмон, аммо Нью-Йоркдаги уйида ҳам худди шундай ҳужраси бор. У шошганча жавон олдига келди ва пастки тортмадан уяли телефонини олиб, керакли рақамларни терди.

– Лаббай! – эркак кишининг овози эшитилди нариги томондан.

– Устоз, мен қайтиб келдим.

– Гапир! – буйруқ берди суҳбатдоши.

– Улуғ устага қўшиб, унинг уч нафар ноибини ҳам гумдон қилдим.

Ўртада бир муддат жимлик пайдо бўлди, суҳбатдоши гўё дуо ўқиётгандай эди.

– Бирор маълумот олгандирсан?

– Тўртови ҳам бири-бирдан беҳабар ҳолда бор ҳақиқатни тан олишди.

– Сен уларга ишондингми?

– Уларнинг бари бир хил нарсани гапиришди, бу тасодиф бўлиши мумкин эмас.

Суҳбатдошининг овози тўлқинланиб чиқди:

– Жуда саз! Мен биродарчиликка хос сир яшириш устун келса керак, деб ўйлагандим.

– Аммо ўлим исини туйган одам омон қолиш учун ҳар нарсага тайёр бўлади.

– Шундай қилиб, шогирдим менинг, интиқиб кутаётган нарсамни менга айта қол.

Қурбонлардан олинган ахборот бомба портлаши каби таассурот қолдиришини Сайлас яхши тушунар эди.

– Устоз, улар афсонавий пойдевор тоши мавжудлигини тасдиқлашди.

У суҳбатдоши деярли нафас олмаётганини англади, Устози вужудини қоплаган ҳаяжонни ўзи ҳам ҳис қилгандай бўлди.

– Пойдевор тоши. Айни биз тахмин қилган нарса.

Афсонага кўра биродарлар иттифоқи пойдевор тоши харитасини яратган. Харитада биродарликнинг буюк сири қасрга яширинганини баён қилувчи белгилар ўйиб битилган... Бу маълумот шундай кучга эга эдики, уни ҳимоя қилиш биродарлик давомийлигининг моҳиятига айланиб қолган эди.

– Баракалла, – деди Устоз, – энди охирги қадам қолибди, холос.

– Биз тошга сиз ўйлагандан ҳам яқинроқмиз. У шу ерда, Парижда.

– Парижда? Ақл бовар қилмайди!

Сайлас унга кечаги оқшомда юз берган воқеаларни гапириб берди. Тўрт қурбоннинг ҳар бири ўлимига бир неча сония қолгач, ўзининг гуноҳларга тўла ҳаётини сақлаб қолиш учун биродарликнинг барча сирларини ошкор этганини ҳам айтди. Уларнинг билдиришича, пойдевор тоши Парижнинг хилват масканида жойлашган қадимий Эглиз де Сен-Сюльпис черковига моҳирлик билан яширилган.

– Тангри уйда! – ҳайқириб юборди Устоз. – Улар бизнинг устимиздан кулишга қандай журъат этишди?!

– Устоз, улар бу иш билан бир неча асрдан бери шуғулланиб келишмоқда.

Устоз зафар онларидан ҳузур қилишни хоҳлади чоғи, жимиб қолди. Ниҳоят, тагин тилга кирди:

– Сен Яратганга улкан хизмат кўрсатдинг. Биз бу соатни юз йиллардан бери кутмоқдамиз. Бу тошни менга топиб келишинг керак. Зудлик билан! Шу бутуноқ! Умид қиламанки, бунинг қанчалар катта аҳамиятга эгаллигини ўзинг жуда яхши биласан.

– Аммо у черков мустаҳкам қалъадай гап. Айниқса кечқурун. У ерга қандай бораман?

Шунда Устоз катта ҳукмронлик ва обрўга эга кишининг қатъий оҳангида бу ишни қандай амалга ошириш кераклигини тушунтирди.

Сайлас телефони ўчирди ва кучли ҳаяжондан танасида оғриқ турганини сездди.

Олийҳиммат Устоз унга Тангри уйига киришдан олдин ибодат қилиб олиш учун бир соат муҳлат берди.